

Johan Falkberget var født 30. september 1879. Foreldrene het Gunhild Jamt og Mikkel Andreas Lillebakken. Han ble døpt Johan Petter Mikkelsen Lillebakken 2. november 1879, og vokste opp som enebarn på Trondalen.

Johan skiftet etternavn til Falkberget – det gamle navnet på hjemgården i Rugeldalen – mens han gikk folkeskolen. Han fikk ingen skolegang utover de obligatoriske sju år, og måtte så ut i arbeidslivet for fullt ved gruvene.

Far Mikkel arbeidet ved Nordgruvefeltet (Christianus Sextus og Kongens). Johan jobbet der sommerstid så snart han ble gammel nok, fra 12-årsalderen. Senere drev Johan og far butikk på Kongens i noen år, men gikk konkurs i 1904. Erfaringene fra denne tida gav med årene litterær inspirasjon til *Bør Børson jr* (1920).

Johan Falkberget ble gift med Anna Marie Skjølvold i Ilen kirke i Trondheim 4. oktober 1899. De fikk barna Magnus (f. 1900), Oddbjørg (1903) og Aasta (1905). Senere tok de også til seg fosterdatteren Agnes.

Johan skrev for lokalavisa *Fjell-Ljom* som ung. Han var redaktør i *Nybrott* i Ålesund 1906-1907, før han reiste til Kristiania (Oslo) der han og familien bodde på Grorud til 1922. Han fikk utgitt romanen *Svarte fjelde* i 1907, hans gjennombrudd som forfatter. Han fortsatte å skrive dikt, fortellinger og annet stoff for aviser og tidsskrifter, og gav ut en rekke bøker, deriblant *Eli Sjursdotter*, *Lisbet på Jarnsfjeld* og *Brændoffer* samt tidligere nevnte *Bør Børson jr*.

I 1922 døde Johans mor, og familien flyttet hjem til Trondalen ved Rugelsjøen. Der bygde de opp gårdsbruket Ratvolden. I årene som fulgte gav Falkberget ut de store romanene *Den fjerde nattevakt*, *Christianus Sextus* (tre bind) og *Nattens brød* (fire bind), med handlinger fra henholdsvis 1800-, 1700- og 1600-tallet. Her flettet forfatteren sammen Rørosviddas landskap, egen livserfaring og menneskekunnskap med historiske opplysninger og fri diktning.

Johan Falkberget hadde et svært rikt samfunnsengasjement. Han satt perioder i herredsstyret i Glåmos, og på Stortinget for Sør-Trøndelag Arbeiderparti 1931-33. Han fortsatte sin journalistiske virksomhet med til sammen over 7.000 bidrag i aviser og blader, og han skrev nærmere 40.000 brev gjennom sitt lange liv. En periode var han også redaktør i *Fjell-Ljom*.

Johan Falkberget døde på Røros sykehus 5. april 1967. Gravstedet ligger på øvre kirkegård. Forfatterhjemmet på Ratvolden eies i dag av Røros kommune; kontakt Rørosmuseet for omvisning.

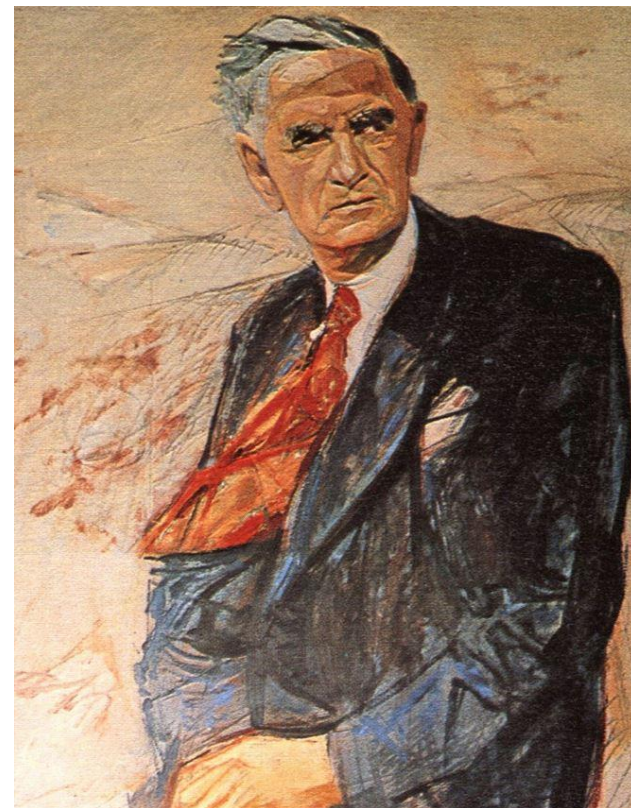
www.falkberget.no

www.rorosmuseet.no/johan-falkberget

Johan Falkberget og hans verden ble høsten 2016 innlemmet i den italienske organisasjonen Parchi Letterari (Litterære landskap) under Società Dante Alighieri; se www.parchiletterari.com

Johan Falkberget

– forfatter og samfunns menneske –

Johan Falkberget (1879-1967)

Portrett av Harald Dal

Maleriet henger i koret i Røros kirke